

Maailman paras

SUOMEN 1859
LÄHETYSSEURA

MAAILMAN PARAS

Sisällys

BOTSWANA	3-4
Boitumelo, näytelmä, Sinikka Metiäinen	3
Mogale, laulu	4
Hiekkataulut	4
TANSANIA	5-7
Pikku Kibo sairaalassa	5
Lelunäyttely	6-7
Afrikkalainen rautalanka-auto	6
Afrikkalainen kivileikki	6
Afrikkalainen pallo	6
Tsegesoitin	6
Rumpu	6
Afrikkalainen nukke	7
Afrikkalainen vesiämpäri	7
Keskustelu	7
PAKISTAN	8-10
Raheel, rumpali, Marja Savolainen	8
Kravatti	9
Olemme pieniä siemeniä	9
Teepussit	10
Solmun piilotus	10
NEPAL	11-12
Saanko lemmikkieläimen?	11
Tervetuloa Nepaliin, laulu	12
Thaili eli korupussi	12
Maitotee	12
KIINA	13-16
Uuden vuoden lahja	13
Yksi kaksi kolme -sormi-leikki	14
Kiinalaiset lukusanat yhdestä kymmeneen	14
Kiinalainen lyhty	15
Tule sydämeeni, laulu	16
ISRAEL	17-20
Kauppiaan aasin nimi on Arie	17
Sapatin vastaanotto Avin ja Jaronin perheessä	17
Purim-juhla	18
Purim-laulu	18
Purim-näytelmä	19-20
Kuningas Haman	20
Hamanin korvat	20
NAMIBIA	21
Teofiluksen päivä	21
Tehtävä	21

Kaikki tekstit kirjasta Maailman paras, Suomen Lähetysseura 1997, Pirkko Kilpi ja Pirjo Lehtonen-Inkinen, paitsi Namibian osuus materiaalista Auta oppimaan, Lähetysseuran teemavuosi 2007. Lyijykynäpiirrokset Liisa Pirinen, värikuvat Maarit Inbar.

Boitumelo

Kertomuksen voi esittää pöytäteatterina kauhoista tehdyillä nukeilla. Hanki kolme erikokoista kauhaa. Tee niistä värittämällä, piirtämällä ja kankailla kaksi tyttöä ja kukko.

Kertoja:

Aamuaurinko nousee Afrikassa, Botswanassa. Pienessä kylässä Kalaharin autiomaan laitamilla asuu ruohokattoisessa savijassassa perhe. Majassa on lattialla vuode äidille, isälle ja viidelle lapselle. Perheen nuorin tytär on nimeltään Boitumelo. Aamuisin hän ei herää herätyskellon soittoon, vaan kukon lauluun.

Boitumelo:

Hei, olen Boitumelo. Nimeni tarkoittaa suomeksi iloa. Kaimilla lapsilla täällä on sellaiset nimet, jotka tarkoittavat jotakin. Tuolla tulee siskoni Lesedi, valo. Näettekö, hän on menossa kaivolle.

Lesedi:

Minä käyn joka aamu hakemassa vettä kaivolta. Meille ei tule vettä hanasta kaantamalla, vaan se on haettava pitkän matkan päästä, kylän yhteiseltä kaivolta. Minä olen oppinut kantamaan sankoa pääni päällä. Olen harjoitellut pienestä pitäen, minun sangostani ei vesi läiky.

Boitumelo:

Aamuisin, kun Lesedi tulee kaivolta, hän auttaa minua peseytymään ja pukeutumaan. Tarvitsen hänen apuaan, sillä minulla on sellainen vamma, että jalkani eivät ole kovin vahvat. Melkein joka päivä käyn Thusossa, kirkon kuntoutuskeskuksessa voimistelemassa. Siellä on suomalainen lähetystyöntekijä Helena, joka auttaa minua voimistelemaan, jotta jalkani vahvistuisivat.

Aasilla ratsastaminenkin on osa voimistelua. Saan ratsastaa Thusossa ystävällisellä aasilla.

Kukko:

Vai aasilla ratsastaminen auttaa. Niillä on sitten ruma ääni. Ajattele, jos joutuisit heräämaan joka aamu aasin kiljumiseen.

Boitumelo:

No, onneksi sinä suoritat meillä herätyksen. Tiedätkö: eilen ratsastin aasilla pitkän aikaa. Helena talutti aasia, ja juttelimme kaikenlaista. Hän kertoi aika erikoisen asian.

Kukko:

Niinkö, kerro minullekin.

Boitumelo:

Helena sanoi, että Jeesus, Jumalan poika, rakastaa kaikkia ihmisiä, minuakin. Ja sinua ja sinua ... (osoittaa yleisoä). On ihmeellistä, että hänellä riittää rakkautta kaikille.

Kukko:

Mitä luulet, rakastaako Jeesus niitäkin, jotka ovat itsepäisiä jukuripäitä, niin kuin aasit? Oikeita känkäränsäkkiä.

Boitumelo:

Kyllä varmaan, koska Helena sanoi, että Jeesus rakastaa kaik-

kia. Kai siihen sitten kuuluvat aasit ja kukotkin.

Kukko:

Entä sellaisia, jotka ovat vaikka kateellisia toisille?

Boitumelo:

Jeesus rakastaa kaikenlaisia, sellaisiakin jotka eivät muista aina olla kilttejä ja ystävällisiä ja tottelevaisia. Hän rakastaa niin paljon, että hän antaa mielellään anteeksi, kun sitä pyytää häneltä. Haluaisinkin kuulla hänestä enemmän.

Kukko:

Minä tulen mukaan sen Helenan luo. Pyydetään häntä kertomaan lisää.

Kertoja:

Lähetystyöntekijä Helena on ollut lääkintävoimistelijana Thuson kuntoutuskeskuksessa auttamassa vammaisia lapsia ja aikuisia. Hän on ollut kertomassa Boitumelolle ja monelle muulle Botswanassa Jeesuksesta. Sinäkin voit olla mukana tukemassa Botswanassa tehtävää lähetystyötä. Voit muistaa iltarukouksessa Thuson keskusta ja pyytää Taivaan Isää siunaamaan siellä olevia lapsia ja aikuisia.

Sinikka Metiäinen

Mogale

(Mohale)
Setswanan kielessä G lausutaan H:na ja J on TS)

Botswanalainen tuutulaulu
Suom. sanat: Anna-Mari Kaskinen

1. Uinahda, pieni lapsen,
uinahda, pieni lapsen,
Merten taa aurinko laskeutuu,
uinuvat linnut, kasvit, pihapuu.

2. Uinahda, kohta saapuu yö.
Lähellä äidin sydän lyö.
Lähellä syli Isän Jumalan
ympäri pienen lapsen nukkuvan.

Hiekkataulut

Tarvikkeet:

Kartonkia
Liimaa
Kuivaa hiekkaa
(ulkoa tai esimerkiksi kissan-
hiekkaa tai akvaariohiekkaa)
Väritöntä spray-lakkaa

Valitse sen värinen kartonki, että hiekka erottuu siitä hyvin. "Piirrä" kartonkiin liimalla haluamasi kuva. Levitä hiekkaa koko taulun pohjan päälle. Anna liiman kuivua vähän, ja karista ylimääräiset hiekat pois. Kun liima on kuivunut hyvin, suihkuta kuvan päälle spray-lakkaa, niin hiekanjyvät eivät karise myöhemminkään pois.

Pikku Kibo sairaalassa

"Herää Upendo, on aika lähteä kouluun." Äiti seisoo kynttilä kädessä vuoteen vieressä. Ulkona on vielä pimeää. Upendo pukee mekon nopeasti päälleen, sillä aamut ovat viileitä. Majan ulkopuolella palaa nuotio. Se on perheen keittiö. Upendo syö puuroa käsin ja juo makeaa teetä. Äiti huolehtii tulesta padan alla. Polttopuita pitää saastaa. Koko kylän ympäristön puut on kerätty jo aikoja sitten. Puita kerätään nykyisin pitkien matkojen päästä.

Upendon koulumatka kestää vähän yli tunnin. Ensin hän kävelee pellon poikki naapurimajan kohdalle. Sieltä tulee mukaan Upendon paras kaveri, Hamisi.

Iltapäivällä kun aurinko on jo kiivennyt korkealle, Upendo palaa koulusta. Äiti on keittänyt banaanania ja papuja ruuaksi. Hän on tiskaamassa lautasia ja kattilaa.

Veden kanssa on oltava hyvin tarkka. Hän käyttää yhden litran vettä tiskaamiseen ja sitten koira saa juoda tiskiveden.

"Kibolla on kova kuume ja ripuli. Meidän pitää viedä hänet lääkäriin", äiti sanoo. Pikkuveli pannaan selkäpussiin äidin selkään. Upendo kantaa eväskoria, jossa on kana ja keittobanaanania. Toisessa kädessä hänellä on kalebassin kuoresta tehty vesiaasia. He kävelivät rinnatusten vaitonaisina. "Minä rukouilen Jeesusta parantamaan Kibon", Upendo tunnusti äidille.

He saapuvat uupuneina klinikalle. Jono on pitkä. Kun heidän vuoronsa tuli, vaaleahiuksinen lääkäri tervehti heitä iloisesti ja kurkisti selkäpussiin, jossa Kibo nukkui. Lääkäri tarttui äitiä kädestä ja sitten menttiin tutkimushuoneeseen. Hän tutki Kibon ja pisti häneen lääkannoksen. Lääkäri rauhoitteli äitiä ja sanoi, että kyllä lapsi tästä selviää.

Joitakin tunteja myöhemmin pieni poika makaa sairaalan suuressa sängyssä. Upendo istuu sängyn laidalla. Äiti on mennyt sairaalan pihaan valmistamaan aterialla. Sairaalassa on aina sukulaisia mukana hoitamassa sairasta. Ulkomaalainen lääkäri tulee uudelleen katsomaan Kiboa. Kibo alkaa itkeä. Hän pelkää valkotakista ulkomaalaista. Lääkärillä on kädessään kirahvin kuva. "Pidätkö sinä kirahveista? Minusta ne ovat kauniita eläimiä. Kävin ihailemassa niitä eläinpuistossa ja ostin sieltä kirahvipostikortin. Sinä saat tämän. Saat viedä sen kotiin sitten kun parant." "

Lääkäri on suomalainen lastenlääkäri Leena Pasanen. Hän on työssä Ilembulan sairaalassa. Leena osaa puhua Upendon ja Kibon kieltä, suahilia. Leena kysyi haluaisiko Upendo tulla sairaalan pyhäkouluun. Upendo innostuu ja lupaa tulla. Sitten Leena-lääkäri antaa perheelle maitojauhetta ja jauhoja ruuan valmistusta varten.

*Upendo = Rakkaus
Kibo = Vuoren huippu
Hamisi = Torstaina syntynyt*

Lelunäyttely

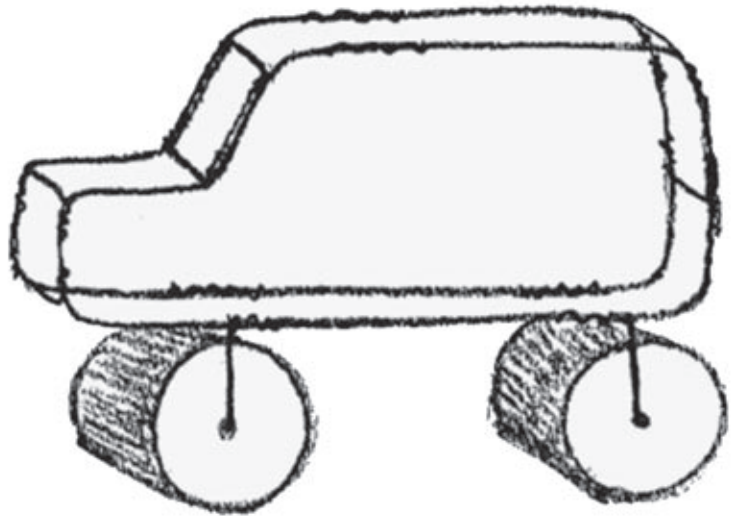
Kokoa kerhotilaan lelunäyttely, jossa on kerholaisten itse tekemiä leluja (afrikkalaisten lasten tekemiä leluja voit lainata Suomen Lähetysseurasta) ja kaupasta ostettuja leluja. Ota mukaan myös ennen Suomessa käytettyjä luonnon materiaaleista tehtyjä leluja kuten ritsa, pajupilli, tuohipallo, käpyeläimet ja kaarnaveneet. Tuo isoon matalaan laatikkoon hiekkaa. Siinä voitte pelata afrikkalaista kivipeliä. Muista myös suomalaiset maassa leikittävät leikit.

Afrikkalainen rautalanka-auto

Tarvikkeet:

2,5 mm:n rautalankaa noin 2 m/auto
Ohutta sidelankaa (kukkalankaa) 5-10 m/auto
Mehu- tai limsatölkkejä 2 kpl/auto (kannet kiinni)
Pihdit, naula ja vasara

Taivuta paksusta rautalangasta kaksi auton kylkeä, etu- ja takaikkuna sekä maski. Tee tölkkeihin pohjaan ja kanteen reiät. Pujota niistä lanka läpi ja taivuta akselit mallin mukaa. Sido osat tiukasti yhteen ohuella rautalangalla.

Afrikkalainen kivileikki

Tarvikkeet:

Hiekkaa, kiviä 15-20 ja yksi isompi kivi

Pienet kivet piilotetaan pehmeään hiekkakasaan, ei liian syvään. Jokainen saa vuorollaan iskeä isolla kivellä hiekkakasaan. Heittäjä poimii itselleen kivet, jotka tulevat näkyviin. Leikki jatkuu, kunnes kaikki kivet ovat leikkijöillä. Eniten kiviä kerännyt on voittaja. Kivet painellaan uudestaan hiekkaan ja leikki voi jatkua. Samaa leikkiä voit leikkiä talvella pehmeällä lumella. Kivien tilalle sopivat myös puupalikat.

Afrikkalainen pallo

Tarvikkeet:

Matonkuteita, vanhoja sukkia
Sanomalehtiä tai kuivaa heinää
Lankaa, neulaa

Täytä sukan terä tiukasti sanomalehden palasilla tai heinällä. Muotoile se palloksi. Keri pallon päälle matonkudetta. Tee niin iso pallo kuin haluat, mutta tee siitä tiukka. Ompele päällimmäiset kankaat lujasti kiinni toisiinsa, ettei pallo hajoa pelatessa.

Tsegesoitin

Tarvikkeet:

Kruunukorkkeja
Rautalankaa
Pajukosta otettuja haaraoksia

Kruunukorkkeihin lyödään reikä vasaralla ja nautalla. Korkit voidaan myös takoa sileiksi. Pajun oksaan tehdään pieni kolo. Rautalangan toinen pää sidotaan kolon kohdalle. Korkit pujotetaan rautalankaan ja rautalangan toinen pää kiinnitetään oksan toiseen haaraan.

Tsegesoitimen voi valmistaa myös puusta. Rei'itetyt korkit pujotetaan löysästi rautanauloihin. Naulat lyödään kiinni noin 20 cm puupalaan.

Rumpu

Rumpuun tarvitset vain tyhjän peltisen säilykepurkin. Hiekkasoitin

Tyhjään juomatölkkiin pannaan hiekkaa.

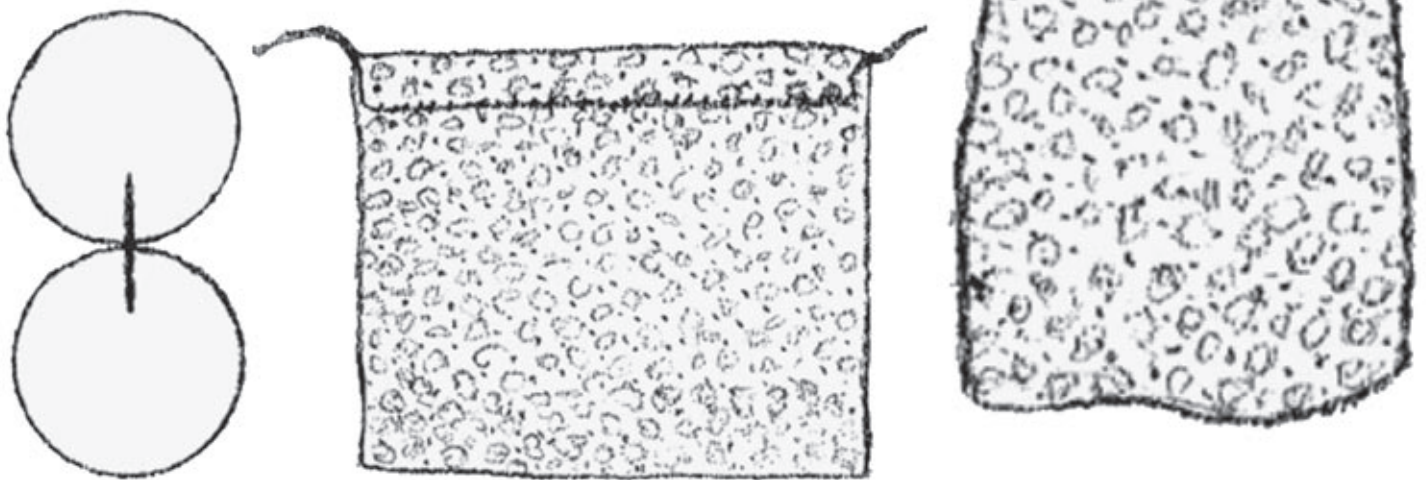
Tölkin aukko suljetaan ja soitin on valmis.

Afrikkalainen nukke

Tarvikkeet:

Kaksi paperimassapalloa n. 5cm
Teräväpäinen tikku
Ruskeaa vesi- tai peiteväriä ja sivellin
Kangastilkkuja ja lankaa

Maalaa ensin paperimassapallot ruskealla vesivärillä. Anna kuivua. Kostuta puutikun päät liimaan ja yhdistä massapallot toisiinsa. Nuken hame valmistetaan kankaasta. Hameeseen tehdään nauhakuja kuminauhaa varten. Silloin sitä voi riisua ja pukea. Tumma villalangasta saat hiukset nukelle. Samalla ohjeella voit valmistaa eri maiden nukkeja. Afrikassa nukke tehdään kahdesta viuhkapalmun yhteen kasvaneesta hedelmästä.

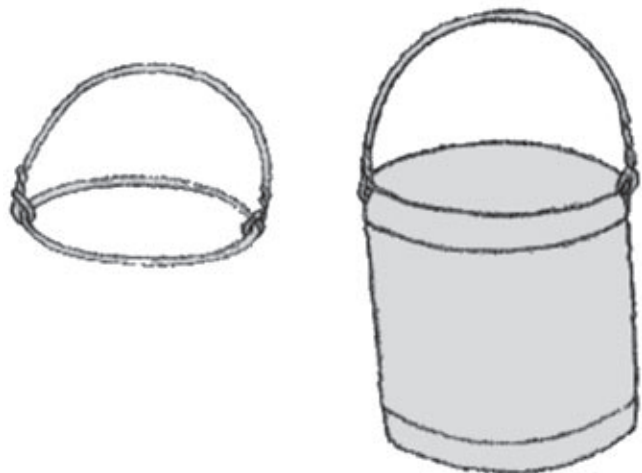
Afrikkalainen vesiämpäri

Tämä ämpäri on pienoismalli. Se tehdään polkupyörän sisäkumista. Oikea afrikkalainen vesiämpäri valmistetaan auton sisäkumista.

Tarvikkeet:

5-10 cm polkupyörän tai mopon sisäkumia
Paksuhkoa rautalankaa 20 cm
Kontaktiliimaa
Sakset, pihdit ja pyykkipoikia

Ämpärin yläreunaan tulevat kehysvanne ja kahva taivutetaan ympyräksi. Ympyrän halkaisija on hie-
man suurempi kuin kumin halkaisija. Kehysvanne pitää ämpärin suuaukon pyöreänä. Kumin toiseen päähän leikataan kaksi 1,5 cm halkiota vastakkaisille puolille. Reunan ulkopuolelle levitetään liima 2-3 cm leveydelle. Liiman kuivuttua kumi pannaan vanteen sisään siten, että kahva tulee leikattujen halkioiden kohtaan. Liimatut osat taivutetaan vastakkain niin, että vanne jää kumin sisään. Pohja liimataan. Liimattuihin kohtiin laitetaan pyykkipoikia puristimiksi.

Keskustelu

Opetuskeskustelussa mietitään, miksi afrikkalaiset lapset valmistavat itse leluja. Minkälaisista suomalaisista materiaaleista sinä valmistaisit lelun? Mitä löytyy luonnosta? Mistä kierrätysmateriaalista valmistaisit leluja? Minkälaisia leluja sinulla on? Mikä lelu on tämän vuoden suosituin lelu? Mitä toivot synttärilahjaksi? Entä joululahjaksi? Minkälaisen lahjan haluaisit tehdä äidille, isälle, sisaruksille tai ystävälle?

Raheel, rumpali

Raheel on tavallinen pakistani-lainen poika. Hänellä on musta lyhyt tukka, ruskeat silmät ja ruskea iho. Kun hän hymyilee, ja hän hymyilee melkein aina, suu vetäytyy melkein korviin. Raheelilla on yllään vaaleanruskeat väljät housut ja polviin ulottuva paita, sekä siniset muovisandaalit. Hän pelaa krikettiä muiden poikien kanssa kadulla. Raheelilla on oma maila ja siitä hän on todella ylpeä. Kaikki pojat Pakistanissa pelaavat krikettiä, mutta läheskään kaikilla ei ole omaa mailaa. Erikoista tässä poikajoukossa on se, että heistä moni on kristitty kuten Raheelkin. Melkein kaikki pakistanilaiset ovat muslimeja.

Raheelin kotibastissa eli asuin-alueella Peshawarin miljoonakaupungin keskustassa asuu suurimmaksi osaksi kristittyjä siivoojia ja pyykkäreitä. Muurien sisään on rakennettu kaksikerroksisia taloja tiilestä ja pienempiä taloja mudasta. Talot

ovat vierä vieressä. Raheel asuu valkoiseksi kalkitus kaksikerroksisessa talossa. Siinä on kaksi huonetta alhaalla ja ylhäällä yksi. Yläkerran huoneesta pääsee alakerran katolle. Katolla on kiva nukkua kuumana aikana.

Raheelin isä on pyykkäri. Hän kulkee ympäri kaupunkia pesemässä ihmisten pyykkiä. Hän myös värjää kankaita. Välillä isä tulee kotiin kädet oranssinpunaisina tai vihreinä, kun väriä on tarttunut niihin. Äiti tekee kotona ompelutöitä. Ompelija ei saa paljon palkkaa eikä pyykkärikään ansaitse hyvin. Kotona on usein rahapula. Raheel haluaisi isona lääkäriksi. Tai sitten armeijaan everstiksi.

Raheel on viidennellä koulussa. Hän meni kouluun jo viisivuotiaana ja vielä on puolet koulusta jäljellä. Koulussa Raheelin mieliaine on Pakistanin historia ja matematiikka. Raheel on näppärä laskemaan. Raheelin mie-

liruokaa on riisi ja kana, mutta niitä ei saa kuin häissä ja jouluna. Tavallisesti kotona syödään vihannes- tai papumuhennosta. Äiti paistaa joka ruualla chapatti-leipää (tsapaati). Hän ottaa palloksi pyöritetyn taikinapalan käsiensä väliin, läpsyttelee ja venyttelee sitä, kunnes se on aivan ohut ja pyöreä. Sitten hän panee sen avotulen päällä olevalle pannulle ja paistaa sen siinä nopeasti molemmin puolin. Leivästä revitään pieniä paloja, jotka kastetaan muhennokseen. Se on ihanaa ruokaa, kun on kova nälkä.

Läksyt Raheel muistaa usein vasta ruuan jälkeen, ja silloin jo väsyttää kovasti. Pikkuveljet haluavat hekin apua läksyihinsä, ja isosisko haluaa kuunnella kasetteja. Raheelilla on papukaija, joka istuu häkissään oven suussa ja pitää meteliä. Raheel antaa päivittäin ruokaa papukaijalleen ja puhdistaa sen häkin.

Perjantai on muslimien pyhäpäivä ja sunnuntai kristittyjen. Isän täti pitää pyhäkoulua kirkossa. Hän on tiukka opettaja. Joskus hän hakee lapset kotoa pyhäkouluun ja motkottaa vanhemmille, kun nämä eivät huolehdi lasten lähettämisestä. Raheel on oppinut ulkoa monia Raamatun kertomuksia, psalmeja ja virsiä. Jouluna ja pääsiäisenä pyhäkoulussa on mukavaa, kun esitetään näytelmä. Raheel osaa hiukan soittaa rumpuja ja saa joskus säestää pyhäkoulussa lauluja.

Marja Savolainen

Kravatti

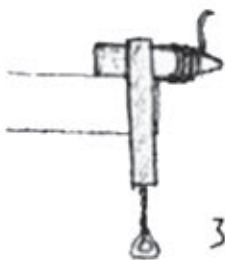
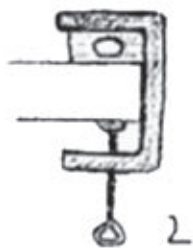
Tarvikkeet

Iloisen väristä punosta
(paksuus noin 0,5 cm)
Taipuisaa 1,2mm paksuista
kuparilankaa
Spray-lakkaa
Kapeakärkiset pihdit
Viila tai hiekkapaperia
Puinen noin 2cm x 1cm paksui-
nen, toisesta päästä kapenevaks-
i veistetty rimanpätkä
Ruuvipenkki on hyvä apuväline,
jos käytettävissä

Leikkaa sopivan mittainen pala
punosta, 60-80 cm. Jos ei ole
valmista punosta, sitä voi tehdä
langasta. Pää voi solmia ja pu-
noksen lopun purkaa hapsuiksi.

Ruuvipenkkiin kiinnitetyn puu-
tapin ympärille kierretään ku-
parilankaa tiiviisti noin 3 cm
mittaiseksi, toisesta päästä ohe-
nevaksi "jouseksi." Langan päät
hiotaan sileiksi viilalla tai hiek-
kapaperilla ja taivutetaan jousen
sisään piiloon. Samalla voidaan
hioa myös koko solki. Lakkaa
valmis solki, niin se ei mustuta
vaatteita eikä ihoa.

Pujota nauha kuvan mukaisesti
solmun sisään. Mikäli solki on
löysä, voidaan sitä takoa hieman
tiukemmaksi niin, ettei se luista
itsestään nauhassa.

Olemme pieniä siemeniä

1. Olemme pieniä siemeniä
Lapset istuvat kyykyssä kädet
jalkojen ympärillä, pää polvissa.

2. Nukumme maassa
Pää nojaa yhdessä olevia
käsia vasten.

3. Meillä on juuret
Kädet sivuilla, sormet
napsuttavat lattiaa.

4. Saamme sadetta
Lapset nostavat kädet ylös
sivuille ja näyttävät sadepisaroiden
putoamista sormillaan.

5. Auringonpaistetta
Kädet pään päällä yhteen.

6. Kaksi pientä lehteä esiin puhkeaa.
Kädet pään päälle kahdeksi lehdeksi.

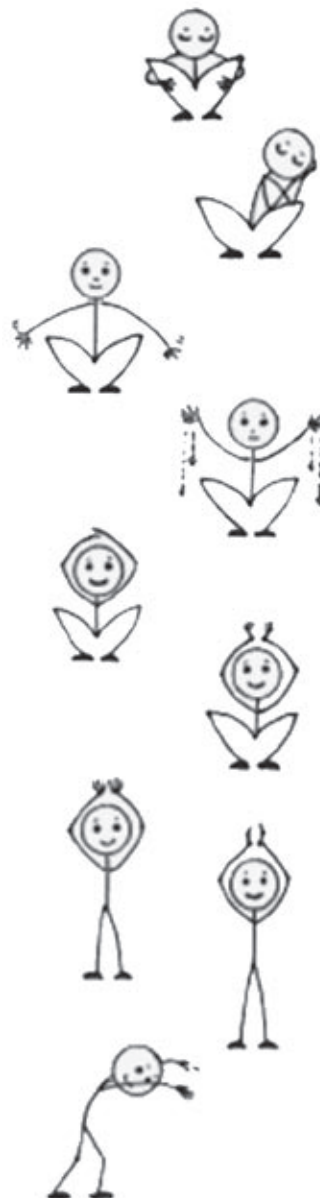
7. Me kasvamme ja kasvamme.
Nousta hitaasti kädet
edelleen lehtinä pään päällä.

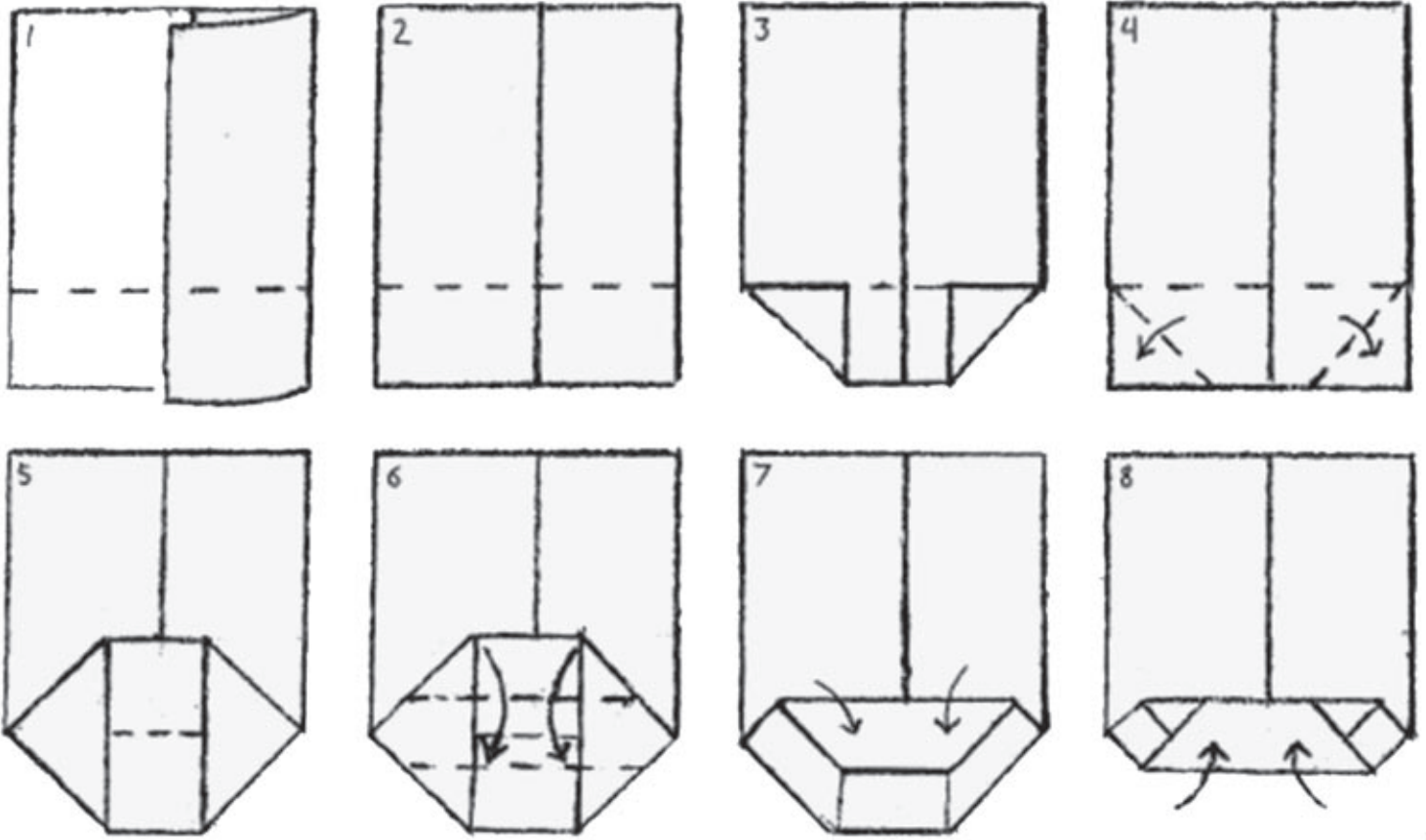
8. Meistä tulee kukkia.
Kädet pään päällä ikään
kuin kukaksi.

*Toinen siemen muuten sama
kuin edellinen, paitsi:*

8. Meistä tulee vehnää.
Lapset taivuttavat kasia sivulle,
vähän alaspäin.

*Eri siemenistä voi
kehittää oman version.*

Teepussit

Tarvikkeet

A4-kokoisia papereita
Liimaa
Teetä ja mausteita

Taittele paperi kuvan osoittamalla tavalla. Liimaa kohdissa 2 ja 8. Kirjoita pussin päälle malin mukaan urduksi "tee" tai ota kirjan kuvasta kopioita ja liimaa pussin päälle.

Tee sanotaan urduksi "thsae."

چای

Sekoita teetä ja ruusunlehtiä, minttua, kanervaa, kardemummaa tai muuta mausteeksi sopivaa. Laita pussiin sekoitusta ja sulje pussi.

Solmun piilotus

Tämä on suosittu pakistanilainen leikki, jota isät ja äiditkin ovat leikkineet lapsena. Usein leikkijöiden ympärille kertyykin aikuisia katselemaan ja naureskelemaan.

Leikkijöitä voi olla 5-20. Leikkijät ovat kyykyllä ringissä kasvot ringin keskusta päin silmät kiinni. Yksi leikkijöistä kiertää ringin ulkopuolella. Hän heiluttaa päänsä päällä huivia, johon on tehty solmu. Samalla hän huutaa: "Solmun on piilossa, solmu on pii-los-sa." Hän voi kiertää ringin 2-3 kertaa ja kiertäessään pistää liinan jonkun piirissä olevan taakse. Sitten hän lähtee juoksemaan kovaa vauhtia. Piirissä olevat saavat

katsoa taakseen, kun solmun heiluttaja on mennyt ohi. Jos joku huomaa solmuliinan takanaan, hän sieppaa sen ja lähtee ajamaan piilottajaa takaa huutaen: "Solmu on löydetty, solmu on löydetty." Jos takaa-ajaja saa lyötyä piilottajaa solmulla ennen kuin tämä on ehtinyt takaa-ajan paikalle ringiin, hän on pelastunut. Jos ei, takaa-ajajasta tulee uusi solmun piilottaja.

Jos leikkijä ei huomaa, että solmuliina on hänen takanaan, piilottaja paikalle tultuaan lyö häntä solmulla ja tämä joutuu pois pelistä. Tässä tapauksessa entinen solmun piilottaja jatkaa vielä.

Saanko lemmikki-eläimen?

On iltaruuan aika. Jos kurkistaa Bahadin talon ikkunasta sisään, näkee koko perheen ruokailemassa. Oljista punotulla matolla istuvat ympyrässä syömässä isoäiti, äiti, isä, isovelji Nawang, Bandana-tyttö, pikkuveli Kale ja kaikista pienin tyttö Dini.

Kalea harmittaa. Hänen koulupolkunsa varrella on asustellut apinalauma. Yleensä niistä ei pidetä. Ne saattavat hyökkäillä ihmisten kimppuun. Jos joku pysähtyy lähelle eväitä syömään, apinat yrittävät napata eväät kädestä. Mutta Kale pitää apinoista, varsinkin ihan pienistä.

Muutamana päivänä Kale on ihmetellyt, mihin apinat ovat hävinneet. Tänään hän paikan ohi mennessään kuuli kiven takkaa jotain ääntä ja meni katsomaan. Siellä oli pieni apinanpoikanen. Kalen mielestä se katsoi häntä kovin ystävällisesti ja halusi päästä syliin.

Kale tuli kotiin onnellisena apina sylissään ja huusi: "Äiti, äiti, katso! Tämä apina oli ihan yksin. Otetaan se meille lemmikiksi." Nawang naureskeli Kalen innolle: "Vai lemmikkieläin, ja apina vielä." Äidillä oli heti varma mielipide: "Ei ikinä."

Kale selitti: "Mutta tämä on ihan pieni ja sitä paitsi yksinäinen."

"Apinat ovat syöneet niin monen kasvimaalta kaiken mahdollisen. Niistä ei ole kuin harmia. Vie se heti takaisin laumaansa, sinne se kuuluu", äiti sanoi. Siihen ei ollut vastaansanomista.

Nawang lähti Kalen mukaan vieämään apinaa takaisin. Hän lohdutti: "Kyllä tämän poikasen emonsen hakee laumaan takaisin, kun huomaa sen puuttuvan."

Nawang on lopettanut koulun eikä ole vielä löytänyt työtä. Hän tekee nyt miesten työt kotona, kun isä on mukana rakentamassa vesijohtoa. Kalen kotikylässä vesi on jouduttu kantamaan pitkän matkan päästä, naapurikylän vesijohdolta. Nyt tähänkin kylään rakennetaan vesijohtoa. Isoäiti muisteli ruokaillessa menneitä aikoja, kuinka paljon enemmän puita oli lähistöllä hänen nuoruudessaan.

Äiti innostui: "Olisi mukava, jos talon lähellä kasvaisi puita. Ne varjostaisivat kuumana aikana auringonpaahteelta."

Bandana mietiskeli: "Tuntuisi hassulta, jos meidän kylän vieressä olisi metsä. Ei tarvitsisi hakea puita niin kaukaa."

Nepalissa on metsiä hävitetty. Puut on hakattu, oksat annettu eläinten ruuaksi ja rungot käytetty rakennustarvikkeiksi ja lämmitykseen.

Äiti kokoaa ruokailuvälineitä pois, kun ovelta kuuluu kolkutus ja tervehdys: "Namaste." Isä näkyy tuntevan tulijat ja kutsuu heidät sisään. Isä kertoo, että miehet ovat hänen työkavereitaan. Toinen on suomalainen metsäinsinööri, toinen nepali. Isä jutтели vieraiden kanssa siitä, miten elämä muuttuu, kun saadaan vesijohdot. Puhdasta vettä ei tarvitse hakea kaukaa eikä sairastuta niin usein, "Saadaan leikkiä roiskuttamisleikkejä", Dini sanoo.

Äiti haaveilee, että siitä saataisi kasteluvettä myös pienelle kasvimaille.

Vieraat sanovat, että vesijohdot ja vesi eivät yksistään Nepalín peltojen tilannetta auta. Puiden juuret ovat sitoneet maata. Nyt on metsiä hakattu paljon. Niinpä sateet vievät mennessään multaa maassa, ja jäljelle jää vain hiekkaa. Tarvitaan taas puita. Siitä vierailia olikin ollut asiaa.

Nepaliin on päätetty istuttaa moniin paikkoihin puita. Sitä varten tarvitaan taimia. Tämän kylän lähellä on yksi paikoista, jossa aletaan kasvattaa mäännyntaimia. Sinne tarvittaisiin yhtä työntekijää. Miehet tulivat kysymään, olisiko isällä tietoa halukkaista. Isä hymyilee ja sanoo. "Onpa hyvinkin. Meidän Nawang-poika on työtä vailla."

Hetken juttelun jälkeen asia on selvä. Muutaman viikon jälkeen Nawangilla on työpaikka.

Tervetuloa Nepaliin

Säv. Pekka Simojoki
San. Anna-Mari Kaskinen

2. Polku nousee
päälle Himalajan. (2x)
Yli vuorten. . .

3. Reppu painaa,
matka voimia vie. (2x)
Yli vuorten.. .

4. Lähde matkaan
puita istuttamaan. (2x)
Yli vuorten.. .

©Manus

Thaili eli korupussi

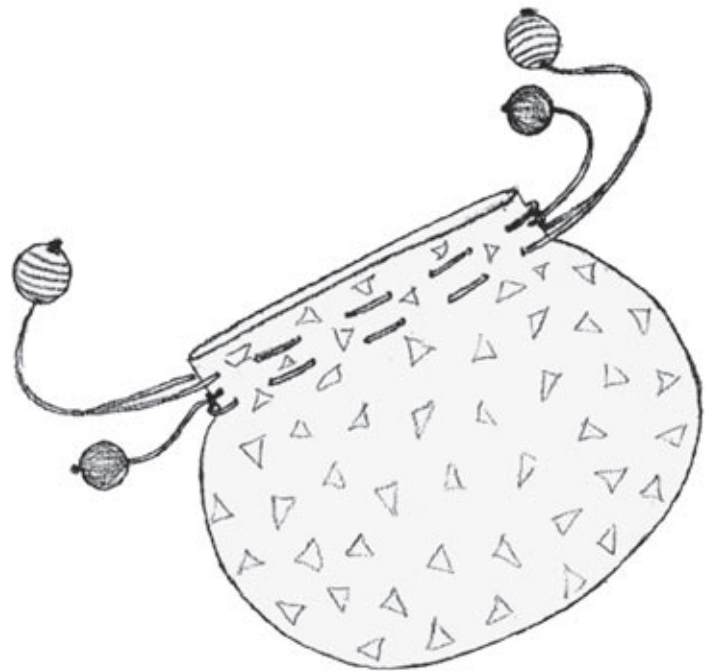
Tarvikkeet

Pala tiivistä puuvillakangasta
Noin metrin verran nyöriä
4 helmeä (kahta eri kokoa tai väriä)
Silmäneula ja suurisilmäinen neula
Ompelulankaa
Sakset
Leivinpaperia

Jäljennä kuva leivinpaperille niin, että lisäät sentin saumavaroiksi joka puolelle. Piirrä kuva kaavan avulla kankaalle. Leikkaa kankaasta kaksi kappaletta. Laita kappaleet oikeat puolet vastakkain ja ompele yhteen suuaukkoa lukuun ottamatta. Päärmää suuaukko.

Pujottele suuaukkoon kaksi nyöriä allekkain, niin että nyörien päät jäävät vastakkaisille sivuille. Nyörin tulee kulkea koko suuaukon ympäri vuoroin sisä-, vuoroin ulkopuolella. Laita helmi kumpaankin päähän.

Kiinnitä kumpaankin sivuun lyhyet nyörit avajanyöreiksi. Kiinnitä ne toisenlaisilla helmillä.

Maitotee

2 dl tavallista valmiiksi keitettyä mustaa teetä
2 dl keitettyä maitoa
Sokeria
Kardemummaa
Neilikoita
Kanelitanko

Sekoita tee ja maito kuumina.
Lisää mausteet, joita käytetään maun mukaan.
Ohjeesta riittää 4-6 hengelle.

Uuden vuoden lahja

"Siao-shan tulee, Siao-shan tulee", huusi Chi-wai [tsi-wai] äidilleen ja juoksi pihalle serkkuaan vastaan. Siao-shan asuu Hongkongissa ja Chi-wai yli tuhannen kilometrin päässä Kiinassa, Dajungissa. Siao-shanin perhe lensi Dragon Airin (lohi-käärme) lentokoneella Hongkongista Hunaniin ja sieltä junalla Dajungiin.

He tulivat tapaamaan sukulaisia kiinalaisen uudenvuoden lomalla. Silloin kiinalaisilla on tapana tulla yhteen pitkienkin matkojen takaa. Onneksi Chi-wain isä oli mennyt heitä vastaan polkupyörällä, olihan asemalle matkaa muutama kilometri ja Hongkongin sukulaisilla oli paljon tuomisia mukanaan.

Sukulaisten tapaaminen oli lämmin. Ensimmäisten kuulumisten jälkeen aikuiset siirtyivät sisälle juomaan haudutettua teetä. Siao-shan tarttui serkkuaan, Chi-waita kädestä ja kuiskasi hänelle salaisuuden: "Mennään heti sinne pikku vuorelle, josta kirjoitit. Minulla on sinulle yllätys!" Chi-wai oli kirjoittanut hurjia juttuja pikku vuoren käärmeistä ja jännittävistä luolista. Siao-shanin mielestä pikku vuori oli jännittävä paikka myös sen takia, että hänen nimensä, Siao-shan tarkoittaa pikku vuorta.

Pojat kipittivät riisipellon laitaa metsän suojaan kepit käsissään siltä varalta, että sattuisivat näkemään käärmeen.

"Onko täällä pandakarhuja? Minä olen nähnyt niitä kuvissa", Siao-shanin mielestä maaseudulla voi odottaa näkevänsä vaikka mitä. "No eipä tietenkään", vastasi Chi-wai, "pandat ovat niin harvinaisia, että niitä näkee vain eläintarhoissa. Mutta jos tahdot, voimme käydä Dajungin eläin-

tarhassa. Siellä on kaksi pandaa ja niillä on pieni poikanenkin."

Pojat kiipesivät pikku vuoren huipulle. "Kuuletko kuinka bambut natisevat tuulessa?" "Hui, onkohan siellä apinoita!" Siao-shan kuunteli ja katseli ympärilleen. Hongkongissa on kaikki niin erilaista. Korkeita taloja, ahtaita katuja ja liikenteen pysähtymätön humina. Siao-shanin koti on lähellä lentokenttää. Monta kertaa päivässä hän pitää käsiä korvillaan, kun lentokoneet laskeutuvat tai nousevat melkein heidän talonsa kattoa hipoen.

Siao-shanin mielestä oli jotenkin kiehtovaa seurata serkkuaan salaperäiseen bambumetsään ja nähdä vaikka oikea käärme. Mutta hän halusi nähdä Chi-wain ilmeen, kun hän avaa lahjapaketin. Pojat istuivat kivellet.

Siao-shan ojensi paketin kohteliaasti kaksin käsin Chi-waille. "Radio!" huudahti Chi-wai, "ja patteritkin mukana." Samassa hän sai jalat alleen ja viiletti märkeä alas kotiin. Siao-shan juoksi perässä. Siinä unohtuivat käärmeet ja luolat. Vesipuhvelit katselivat rauhallisina kahden pojan juoksua.

Kotona tuoksuivat ihanat uuden vuoden herkut. Riisin kanssa oli pitkän iän keittoa, tulista tofua, aniksella maustettua sammakkoa, pieniä, kokonaisia kyyhkysiä sekä lihaa ja vihanneksia. Juomana oli höyryävää vihreätä teetä.

Aika sukulaisen luona kului nopeasti. Siao-shanin täytyi palata isänsä kanssa Hongkongiin. Siao-shan kaipasikin jo metroa, jolla pääsi nopeasti kouluun. Eniten hän odotti pääsevänsä oman tietokoneensa ääreen. Sillä oli hauska pelata pelejä ja surfailla internetissä ympäri maailmaa.

Chi-wain maalaismaisemaan radio toi lisäväriä. Hän kuunteli myös englanninkielisiä ohjelmia. Läksyt oli kuitenkin aina tehtävä ensin. Hän auttoi myös riisin istutuksessa. Illalla töiden jälkeen, kun valot oli jo sammutettu, Chi-wai kuunteli radiota sängyllään. Eräänä iltana radiosta kuului laulua: Lai Jesu, lai ping-an. (Tule Jeesus, tule rauha) Mikä ihmeen Jeesus? Ei hän ollut kuullut aikaisemmin Jeesuksesta. Ja mitä tekemistä rauhalla on Jeesuksen kanssa? Tästä Jeesus-asiasta pitää ottaa selvää. Kuka Jeesus on? Onko Dajungissa ketään, joka tietää Jeesuksesta?

Chi-wai päätti mennä erään vanhuksen luo. Häneltä yleensä kysyttiin neuvoja. Vanhus, Lau Li, niin kuin kaikki häntä kutsuivat, kuunteli Chi-wain kysymyksiä. Hän puisteli päätään ja mietti. Vanhus ikään kuin maisteli hampaattomalla suullaan sanan kah-ta kiinalaista sanamerkkiä: Je-su, Je-su... Äkkiä Lau Lii muisti: "Todellakin, kauan sitten tapasin eräässä pienessä mökissä ulkomaalaisen, Pai- nimisen miehen, joka puhui tästä Jeesuksesta. Kävin pari kertaa kuuntelemais-sa. Muistaakseni ulkomaalainen luki paksua kirjaa. Kirjan nimi oli Sheng-ching [sheng-tsing], pyhä kirja. Siinä kirjassa kerrottiin Jeesuksesta. Muuta en muista. Onhan tuosta ajasta kulunut jo yli 50 vuotta.

Tästä Chi-wai sai johtolangan. Kerran käydessään äidin kanssa Dajungissa ostoksilla hän huomasi kyllin, jossa luki Pyhän kirjan koulu. Hän hiipi varovasti sisään. Sisällä ei ollut ketään, mutta pöydällä oli kirjekuori ja sen päällä luki opettaja Chen. Ahaa, tämä on paikka, jossa joku Chen niminen opettaja tekee työtä. Sitten Chi-wai näki korkean pinnon kirjoja. Niiden kannessa luki Sheng-ching, Pyhä kirja.

Juuri, kun Chi-wai olilähestymässä kirjapinoa, viereisestä huoneesta tuli joku sisään. Chi-wai kysyi, onko näitä kirjoja myytävänä. Kyllä vaan, sanoi henkilö ja kertoi, että hän on opettaja Chen. Opettaja Chen [Tsen] kutsui Chi-waita samalla Pyhän kirjan kouluun. Siellä opetetaan, kuka Jeesus on ja miksi on tärkeää oppia tuntemaan hänet.

Kotona Chi-wai selaili paksua kirjaa ja etsi Je-sun sanamerkkejä. Hän saikin selata pitkän aikaa ennen kuin löysi Je-sun merkit. Mitä enemmän hän luki sitä kiinnostavammaksi kirja tuli. Välillä Chi-wai etsi radioaseman, jonka ohjelmassa puhuttiin Jeesuksesta. Se auttoi häntä enemmän ymmärtämään pyhää kirjaa Raamattua.

Chi-wai kertoi kiitoskirjeessään Siao-shanille uudesta löydöstään radio-ohjelmista ja Raamatun lukemisesta. "Minä menen kesällä, kun koulu loppuu, Pyhän kirjan kouluun. Oletko sinä Siao-shan lukenut Raamattua? Raamattu ei ole tavallinen jännäri tai romaani. Minä toivon, että Pyhän kirjan koulussa opettaja selittäisi, millä tavalla Jeesus tuo rauhan ihmisille."

Chi-wai tiesi olevansa oikean tien alussa. Raamatun monet kysymykset alkoivat selvitä hänelle.

Heikki Hilvo

*Siao-shan = Pikku vuori
Chi-wai = Suuri tulevaisuus
Luu Lii = Vanha Luumu
Pai = Valkoinen
Sheng Ching = Raamattu*

Yksi kaksi kolme – sormi-leikki

Kämmenet yhdessä kiinalaisen tervehdyksen tapaan. Laskeminen alkaa pikkusormista: yksi, pikkusormet lomittain, kaksi, nimettömät lomittain jne. kunnes kädet ovat ristissä. Samalla sormileikillä opetetaan kiinaksi viisi lukusanaa: ii, ar, sun, sz, uu.

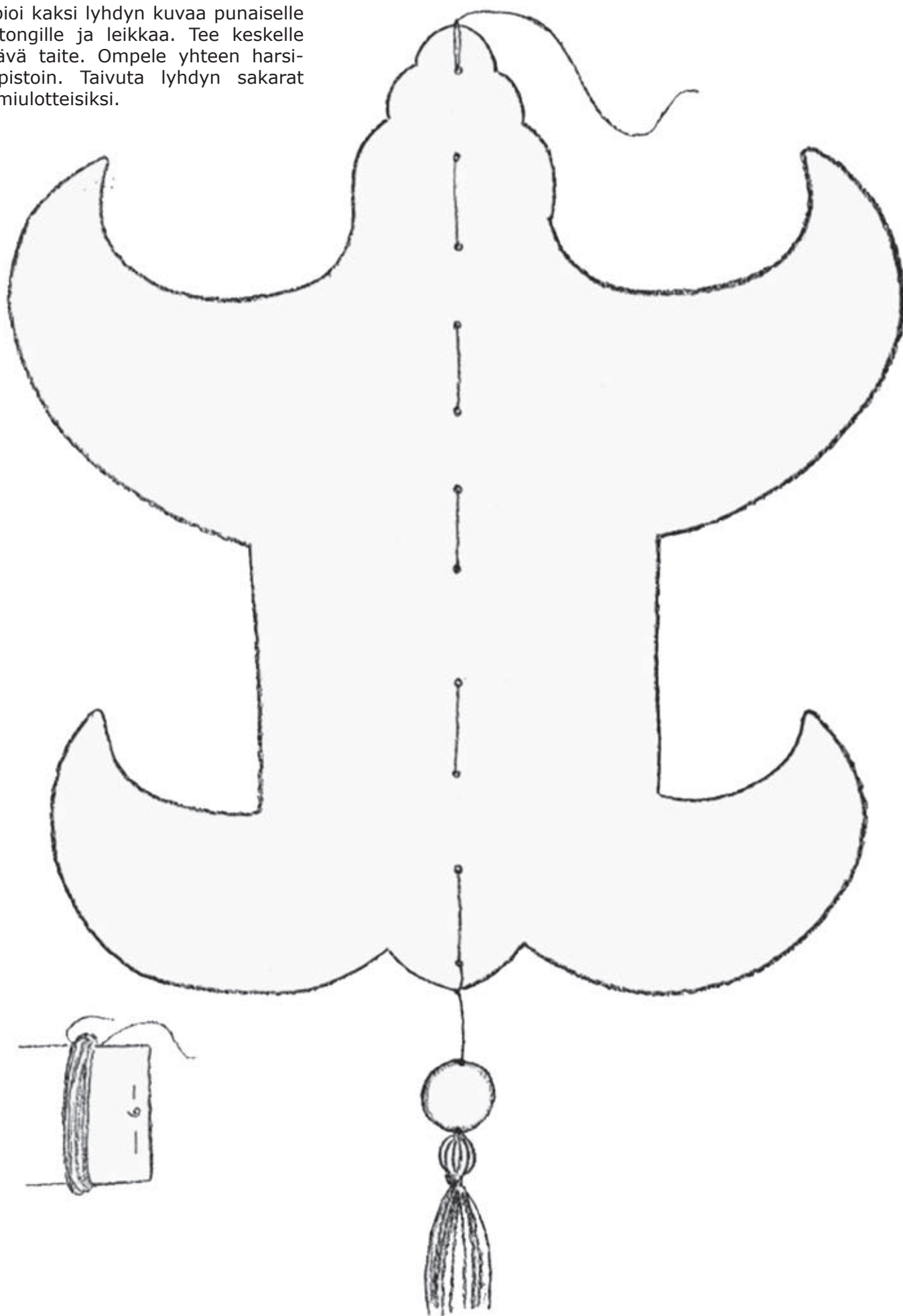
Kiinalaiset lukusanat yhdestä kymmeneen

Perinteisesti kiinalainen kirjoittaa ylhäältä alas ja etenee oikealta vasemmalle.

	一	ii
	二	ar
	三	sän
	四	sz
	五	uu
	六	liou
	七	chii
	八	paa
	九	tsiou
	十	chyr

Kiinalainen lyhty

Kopioi kaksi lyhdyn kuvaa punaiselle kartongille ja leikkaa. Tee keskelle terävä taite. Ompele yhteen harsimapistoin. Taivuta lyhdyn sakarat kolmiulotteisiksi.

Tule sydämeeni

Trad.

2. Lai Kau sing (3x)
tsai wuo sin.

3. Lai ping-an (3x)
tsai wuo sin.

4. Lai Jeesu (3x)
tsai wuo sin.

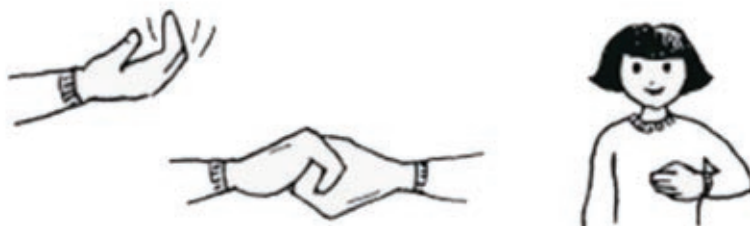
Sanat tarkoittavat suomeksi:

©Manus

1. Tule ystävä sydämeeni.
2. Tule ilo sydämeeni.
3. Tule rauha sydämeeni.
4. Tule Jeesus sydämeeni.

1. säk.

Ojennetaan käsi ja tehdään sormilla kutsumiselettä. (Tule)
Tartutaan sormet koukussa toisen käden sormiin. (ystävä)
Osoitetaan sormella sydäntä. (sydämeeni)

2. säk.

Ojennetaan käsi ja tehdään sormilla kutsumiselettä. (Tule)
Käsivarret koukistetaan kyynärpäistä. Käsia heilutetaan iloisesti ylös ja alas. (ilo)
Osoitetaan sormella sydäntä. (sydämeeni)

3. säk.

Ojennetaan käsi ja tehdään sormilla kutsumiselettä. (Tule)
Näytetään käsillä tasaista "merta" (Rauha)
Osoitetaan sormella sydäntä. (sydämeeni)

4. säk.

Ojennetaan käsi ja tehdään sormilla kutsumiselettä. (Tule)
Näytetään sormella ylös. (Jeesus)
Osoitetaan sormella sydäntä. (sydämeeni)

Kauppiaan aasin nimi on Arie

Sharon seurasi katseellaan vanhaa miestä, joka taluttaa aasia Jerusalemin Köydenpunojankadulla. Aasin selässä on kaksi koria. Toisessa korissa on oliiveja ja viikunoita ja toinen kori on täynnä vihanneksia. Mies on varmaan kauppias, arveli Sharon.

"Hei tyttö, voisitko ystävällisesti vahtia minuutin aasiani!" kysy mies. Odottamatta edes vastausta mies jätti aasin ja meni toiselle puolelle katua, jossa on leipomo.

Muutaman minuutin kuluttua mies palasi kädet täynnä pitaleipiä. "Minne menet aasisi kanssa?" kysyi Sharon. Vanha mies pyyhki hikeä otsaltaan ja vastasi. "Olen matkalla lastentarhaan. Käyn joka viikko torilla ostamassa sinne hedelmiä, vihanneksia ja leipää."

"Mikä sinun aasisi nimi on!" Sharon kysyi, vaikka huomasi, että miehellä oli jo kiire jatkaa matkaa.

"Siellä lastentarhassa ovat antaneet aasilleni nimeksi Arie. Se tarkoittaa leijonaa. Mutta minun pitää nyt kiirehtiä, että ehdin tehdä työt ennen sapatin alkamista", kertoi mies ja hoputti aasin liikkeelle.

Sapatin vastaanotto Avin ja Jaronin perheessä

Sapattipöydällä on kaksi kynttilää, kukkia, viinimalja (rypälemehua), sapattileipä, joka peitetään liinalla. Kaikki seisovat pöydän ympärillä. Äiti peittää päänsä huivilla ja sytyttää kaksi kynttilää sekä pyörittää käsiään liekkien yläpuolella. Sitten hän peittää silmänsä ja lukee siunauksen: siunattu olet sinä Israelin Jumala, kun annoit meille käskyn sytyttää sapattikynttilät. Isä ottaa leivän (pulla käy) ja murtaa leivästä palan, ripottaa sille suolaa ja sanoo: siunattu olet sinä Israelin Jumala, kun kasvatit meille leivän maasta ja annoit elävän leivän, Messiaan.

Nyt jokainen murtaa palan leipää. Isä ottaa viinimaljan ja lukee siunauksen: Siunattu olet sinä Israelin Jumala, kun annoit meille viinipuun hedelmän ja oksastit meidät todelliseen viinipuuhun.

Isä maistaa maljasta ja malja kiertää kaikilla vuorollaan. Miehillä ja pojilla on koko ajan kipa päässä. Aterian aikana lauletaan. Aterian lopuksi vanhemmat siunaavat Avin ja Jaronin.

Sapatti alkaa perjantai-iltana ja päättyy lauantaina auringon laskiessa. Silloin ei saa tehdä töitä, ei käyttää sähkölaitteita, ei ajaa autoa, eikä kirjoittaa. Edes hiuksia ei pestä.

Kirsti Tapanainen

Purim-juhla

Purim-juhlaan valmistaudutaan tutustumalla Esterin kirjaan. Esterin kirja on Vanhassa testamentissa. Tytöt pukeutuvat kuningatar Esteriksi ja pojat Mordokaiksi. Purim-päivänä lauletaan purim-lauluja, esitetään näytelmä, jossa sankareina ovat Ester ja Mordokai ja konna Haman. Perinteinen leivonnainen on nimeltään Hamanin korva. Kun Esterin kirjan kertomusta kerrotaan, Hamanin nimen kohdalla buuataan ja sankarien nimien kohdalla helistetään jollain soittimella.

Purim-laulu

Säv. Trad.
San. Pirjo Lehtonen-Inkinen

Sheet music for the Purim song, featuring four staves with lyrics in Finnish and musical notation.

Staff 1: Dm A7 Dm
Soi - te - taan, rie - mui - taan, Pu - rim - juh - laa juh - li - taan.

Staff 2: Gm A7 Dm
Lau - le - taan ja tans - si - taan me kä - si kä - des - sä.

Staff 3: Dm Gm Gm Dm
Mor - do - kai, Es - ter rap, rap, rap, Mor - do - kai, Es - ter rap, rap, rap,

Staff 4: Dm Gm A7 Dm
Mor - do - kai, Es - ter rap, rap, rap, Pu - rim - juh - las - sa.

©Manus

Purim-näytelmä

Henkilöt:

Kertoja
Kuningas Kserkses
Ester (kuningatar)
Mordokai (Esterin kasvatusisä)
Haman (kuninkaan virkailija
ja juonittelija)
Palvelijoita

Susan kaupungin torilla kerrottiin suurta uutista. Kuningas Kserksesin hovista ilmoitettiin, että kuninkaalle ollaan etsimässä vaimoa. "Jo on aikakin", puhelivat vaimot ostoksia tehdessään, "ei hovi ole oikea hovi ilman kuningatarta."

Hovimiehet toivat kuninkaan luokse kauniita neitoja. Heistä kuningas valitsi kauniin Esterneidon. Ester oli orpo. Hän asui juutalaisen setänsä Mordokain luona. Esterin päähän asetettiin kruunu ja hänet julistettiin kuninggattareksi. Hovissa järjestettiin upea hääjuhla.

Esterin setä Mordokai sai työpaikan hovissa. Siellä palveli myös mies nimeltä Haman. Hän oli korkea-arvoinen virkamies ja hän inhosi juutalaisia. Mordokai tiesi tämän eikä siksi kunnioittanut Hamania.

Eräänä päivänä Haman sanoi: "Tuokaa minulle arpakuutio. Haluan heittää arpaa ja katsoa, mikä päivä on sopivin juutalaisten tuhoamiseksi."

Haman heitti palvelijoiden kanssa arpaa. Sitten hän pakkasi laukuunsa hopeaa ja meni kuninkaan puheille:

"Korkeasti kunnioitettu Kuningas Kserkses, valtakunnassasi asuu kansa, joka ei noudata kuninkaan lakeja. Jos annat luvan tuhota heidät, lahjoitan sinulle hopeaa." Kuningas sanoi Hamanille: "Voit tehdä sille kansalle mitä haluat."

Pikalähetit lähtivät viemään tietoa ympäri valtakuntaa: kaikki juutalaiset on päätetty hävittää Kserksekseen valtakunnasta.

Juutalaiset olivat peloissaan. He itkivät ja paastosivat. Mordokai pukeutui suruasuun ja ripotteli tuhkaa hiuksiinsa.

Kun kuningatar Ester näki setänsä Mordokain, hän pelästyi ja kysyi: "Mitä on tapahtunut?" "Kuningatar Ester, palvelijasi Haman aikoo tuhota meidän kansamme. Hän on saanut kuninkaan suostumuksen siihen", vastasi Mordokai.

Kuningas huomasi, että hänen vaimonsa Ester oli surullinen. Hän kysyi: "Mikä sinun mieltäsi painaa!" Kuningas ja kuningatar päättivät kutsua Hamanin hoviinsa päivälliselle. Haman oli ylpeä kutsusta. Hän kehuskeli kaupungilla suurta rikkauttaan

ja poikiensa määrää: "Minä, Haman, olen kuningas Kserksesin korkein virkamies."

Kuningas oli kuullut, että Mordokai oli hyvä ja ahkera työntekijä. Päivällisellä kuningas kysyi Hamanilta:

"Minkälaisen kunnianosoituksen hovi voi suoda miehelle, jonka se haluaa palkita!" Haman oli mielissään ja ajatteli, että kenetpä muun kuningas haluaa palkita kuin minut. Hän vastasi kuninkaalle: "Sille miehelle pitää antaa puku, jota kuningas on käyttänyt. Hänelle annettakoon myös hevonen, jolla kuningas on ratsastanut."

Kuningas sanoi: "Minun tahtoni on, että haet kiireesti puvun ja hevosen. Sitten puetaan puvun palvelija Mordokain ylle ja annat

hänelle ratsun." Haman poistui päivälliseltä kiukkuisena. Mordokai, joka on juutalainen, on voittanut hänet, Hamanin.

Illalla kuningas ja kuningatar juttelivat. Ester kertoi, että juutalaiset on päätetty tuhota. "Kuka sellaista aikoo tehdä?" kysyi kuningas. Ester sanoi: "Palvelijasi Haman oli suunnitellut koko hankkeen."

Kuningas raivostui. Hän ei meinnannut pysyä valtaistuimellaan. Kuningas kiljui, niin että suonet pullistuivat hänen ohimolleen: "Se mies erotetaan minun palveluksestani heti!" Kuningas Kserkses kirjoitti käskyn, jossa hän määräsi, että juutalaiset saavat asua rauhassa hänen valtakunnassaan.

Siitä päivästä juutalaisille tuli ilon ja rauhan päivä. Kuningatar Ester käski juutalaisten viettää tämän muistoksi joka vuosi purim-juhlaa. Niinpä juutalaiset, asuivat he Israelissa tai jossain muussa maassa, viettävät joka vuosi purim-juhlaa. Purim tarkoittaa arpaa. Silloin he valmistavat hyviä ruokia, lähettävät toisilleen lahjoja ja antavat köyhille lahjoja.

Purim-juhlan näytelmä esitetään päiväkerhossa niin, että ohjaaja kertoo ja lapset esittävät roolinsa ilman sanoja. Varhaisnuorille jaetaan roolit ja tekstit. Mukana on myös kertoja. Valmista rooliasuiksi kruunuja, kiiltäviä kankaita, säkkikangasta Mordokaille, "valtaistuimeksi" esimerkiksi tuoli, joka peitetään kiiltävällä satiinilla sekä purim eli arpakuutio.

Kuningas ja Haman

Leikkijöistä valitaan yksi kuninkaaksi ja yksi Hamaniksi. Leikkialueelta valitaan linnalle ja kaivolle paikka. Linna voisi olla jokin selvästi merkitty alue, mielellään muuta ympäristöä korkeammalla. Kaivon tulisi sijaita hiukan kauempana linnasta ja ikävämmässä paikassa.

Kuningas ja Haman lähtevät katsomaan tiluksia eli kiertämään jonkin rakennuksen ympäri tai muuta sovittua reittiä. Sillä aikaa alamaiset eli muut leikkijät menevät piiloon. Kun kuningas ja Haman palaavat, kuningas huutaa: "Kuningas on linnassa!" Kuningas ja Haman katselevat ympärilleen ja yrittävät nähdä alamaisia.

Alamaiset pyrkivät näyttämään kuninkaalle mutta välttämään Hamanin katsetta. Tun-

nistaessaan jonkun, kuningas huutaa tämän nimen: "Mari kaivoon!" Mari joutuu menemään kaivoon, jos Haman ehtii huutaa hänen nimensä kuningasta ennen. Näin jatketaan, kunnes kaikki ovat joko linnassa tai kaivossa.

Leikin vetäjä valitsee seuraavan kuninkaan ja Hamanin. Leikkijät voivat pitää itse lukua kaivossa ja linnassa olemisistaan. Isompien lasten kanssa voidaan ottaa aikaraja. Ne, jotka eivät ole näyttäytyneet viiden minuutin kuluessa, ovat henkipattoja.

Pisteitä voi laskea: linnaan pääsystä 1 piste, kaivoon joutumisesta 1 miinuspiste ja henkipatoksi jäämisestä 2 miinuspistettä. Riskin ottaminen on parempi kuin elämättä jääminen ja lusmuilu.

Hamanin korvat

4 dl jauhoja
200 g margariinia
1 dl sokeria
1,5 tl leivinjauhetta
1 muna
1 keltuainen
Tilkka vettä ja vähän likööriä tai likööriesanssia
Täyteeksi taatelitahnaa tai luumuhilloa

Mittaa ainekset kulhoon. Sekoita leivinjauhe vehnäjauhoihin. Sekoita taikinaa kunnes se irtaosa käsistä. Kauli taikina ja ota muotilla noin juomalasin kokoisia ympyröitä. Pane ympyrän keskelle luumuhilloa tai taatelitahnaa. Jaa ympyrä ajatuksissa kolmeen lohkokoon. Käännä lohkojen kaaret ympyrän keskustaan.

Paista Hamanin korvat 200 asteessa, noin 8 - 10 min. Annoksesta saadaan juomalasimuotilla 20-25 kpl "korvia".

Teofiluksen päivä

Teofilus on 5-vuotias namibia-lainen esikoululainen. Hän asuu isoäitinsä kanssa, koska hänen molemmat vanhempansa ovat kuolleet. Isoveli Angula vie hänet aamuisin päiväkotiin. Monet päiväkotilapset tuovat omat evänsä kouluun, mutta Teofiluksella on harvoin eväitä mukanaan. Sairaalloinen ja väsynyt isoäiti ei jaksu huolehtia, että talossa olisi leipää tai muuta helppoa evästä.

Teofilus ja koulupukuinen (valkoinen paita ja harmaat housut, mustat kengät ja kravatti) Angula lähtevät kävelemään kohti päiväkotia jo klo 6.30. Kävelymatkaa on noin kaksi kilometriä. Onneksi silloin on vielä vilpoisaa. Angulan kirjat ovat muovipussissa, sillä niitä saa kaupoista ilmaiseksi.

Päiväkotiin tullessaan Teofiluksella on kova nälkä. Hän menee meme Saaran, päiväkodin johtajan, luo ja pyytää: "Omboroto, onda hala omboroto, meme Saara (Leipää, haluan leipää, meme Saara.)."

Teofilus pääsee keittiöön syömään. Hän istuu lattialla ja syö leipää, jonka välissä on hilloa tai voita.

Klo 8.00

Päivä aloitetaan yhdessä laulaen ja leikkien. Namibian kansallislaulu lauletaan aina ja lopuksi rukoillaan:

*"Now before I run and play,
let me not forget to pray,
God who kept me
through the night
and waked me
in the morning light.
Help me Lord to love thee more,
than I ever loved before.
In my work and my play,
be thy with me through the day.
Amen."*

Rukouksen jälkeen mennään luokkiin kolmeen ryhmään jakautuneena. Vuorossa on kaksi oppituntia: matematiikkaa, kirjoittamista, uskontoa, tarinankerrontaa, musiikkia, piirustusta tai urheilua.

Klo 10.00

Keittäjä tuo puurolautaset luokkaan. Puuro on makeaa ja öljyistä maissipuuroa. Sitä on jo ehditty odottaakin! Sitten mennään vatsa täynnä ulos leikkimään, keinumään ja pyörittämään autonrenkaita.

Klo 12.00

Ulkoilun jälkeen palataan sisälle, mutta ensin täytyy pestä kädet ja vasta sitten haetaan omat eväät repusta. Teofilus saa evänsä (keitettyä kananmunaa, omenapalan ja mehua) keittiöstä. Väli-palan jälkeen katsellaan joskus videoita, kun odotellaan, että osa lapsista haetaan kotiin. Toiset taas menevät päivälevolle. Unien jälkeen leikitään leikkikentällä tai pelataan sisällä jotain peliä, kuten itse tehtyä muistipeliä tai rakennellaan palapelejä.

Klo 17.30

Teofilus pääsee kotiin opettajansa ja naapurinsa meme Saaran kanssa, koska isovelii on jo kotona ja tekee läksyjään. Illalla on kiva pelata vielä jalkapalloa ja juosta lähikujilla. Paljon ihmisiä on liikkeellä kunnes aurinko laskee. Ulkoa kuuluu musiikkia, ihmisten rupattelua ja naurua. Nuotion tuoksu tuntuu vielä nenässä. Teofilus nukahtaa mielessään makean maissipuuron maku.

*Päivi Repo,
lähetystyöntekijä, Namibia*

Lähde: Auta oppimaan 2007. Ko. piirroksia käytetään opetuksessa namibialaisissa päiväkodeissa.

Tehtävä:

Teofiluksen esikouluun tuodaan omat eväät. Mitä sinä ottaisit päiväkotiin tai kouluun evääksi? Teofiluksen esikoulussa päivä aloitetaan aina rukouksella. Tehkää yhdessä rukous, jolla olisi mukava aloittaa päivä. Rukouksen voi kirjoittaa pahville, koristella ja kiinnittää seinälle.

Millainen on sinun iltarukouksesi?